

Over 'Als onjuist gekende' materialistische filosofieën van de geest

Raymond Saerens – Voorzitter Limen IANDS Flanders

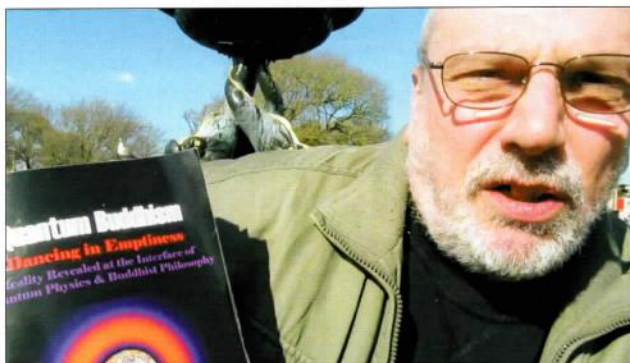
Wetenschap

Opmerking vooraf: Dit artikel is belangrijk voor de NDE omdat het 't klassieke verklaringsmodel als zou de geest en bewustzijn een *epifenomeen*, een bijproduct zijn van de hersenen, onderuit haalt. Volgens de kwantummechanica en de kwantumvisie bestaan alle materiële dingen, en dus ook de hersenen, op kwantumniveau (het aller-kleinste reductieniveau) niet meer uit 'stof'. Het weefsel van al het stoffelijke is een oceaan aan mogelijkheden die tegelijk bestaan en waar bewustzijn maakt dat één van de vele potenties realiteit, werkelijkheid, materieel wordt. Dat is dus ook zo bij de hersenen: de materie waaruit de hersenen bestaan en waardoor de hersenprocessen plaatsvinden, hebben hun ontstaan uiteindelijk te danken aan bewustzijn. Met andere woorden, *bewustzijn (of geest?) gaat aan het brein vooraf*. De hersenen volgen, zoals in het artikel wordt gezegd, wat later op de verschijningsladder. Deze bevindingen zetten de deur open voor een spirituele verklaring en sluiten deze van een materiële verklaring. Geest en bewustzijn bestaan volgens de kwantumfysica vóór en dus buiten het stoffelijke. Bewustzijn kan dus op zich bestaan buiten het stoffelijke lichaam wat door de NDE duidelijk wordt geïllustreerd.

*

In 2012 verscheen in *Scientific American* een artikel van Graham Smetham: "On-Known-To-Be-False" Materialist Philosophies of Mind. Hieronder volgt een samengevatte vertaling.

Graham Smetham (wis- en natuurkundige, Essex, Boeddhistische filosofie - zie foto, met zijn boek Quantum Buddhism) betoogt hierin dat aangezien de kwantummechanica ons vertelt dat materie afhankelijk is van de waarnemer, de geest niet kan worden gereduceerd tot de hersenen.

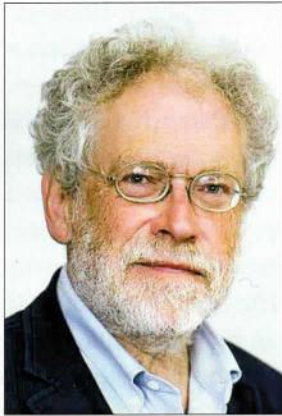
Zich baserend op de resultaten van de onderzoeken bij CERN luidt de conclusie: "Massa, en dus materie, zijn afgeleide aspecten van een *niet substantieel* proces van de werkelijkheid. In feite zijn het ook producten van de aspecten van de werkelijkheid die *niet materieel* zijn, dat wil zeggen helemaal niet stoffelijk." De kwantummechanica toont aan dat het materialisme als levensvatbaar metafysisch standpunt opgegeven moet worden. Het geloof in het bestaan van solide, stoffelijk materiaal dat volledig onafhankelijk van de geest bestaat is ongeveer even wetenschappelijk aanvaardbaar als de *phlogiston* theorie van de warmte. Zich baserend op uitspraken van diverse vooraanstaande kwantumfysici kan worden gesteld: "De materie uit de klassieke fysica ... bestaat niet in de natuur. Er is om het even waar in de fundamentele gronden van het universum absoluut geen stoffelijk materiaal te vinden - 't is te zeggen zoals 'stoffelijk materiaal' klassiek (mis) begrepen is."

Wie de boeken van Roger Penrose (Brits wis- en natuurkundige, Oxford) leest over het onderwerp kan niet anders dan concluderen dat de kwantumfysica het primaat van het 'zuiver materiële' verwijderd uit het ultieme gebied van de werkelijkheid, met behoud van bewustzijn enigszins als het centrale toneel. Bijvoorbeeld, in *The Road to Reality* (2004), schrijft hij dat bijna alle 'conventionele' interpretaties van de kwantummechanica uiteindelijk afhangen van de aanwezigheid van een 'waarnemend wezen'." (P.1032).

Penrose maakt een aantal opmerkingen die aangeven dat perceptie/bewustzijn fundamenteel is verweven met de kwantumwerkelijkheid. Bovendien had Penrose aan deze conclusie blijkbaar altijd *een hekel*. Nochtans werd hij door het bewijs gedwongen om te besluiten dat in de kwantumwereld, "het punt waar 'de verantwoordelijkheid niet kan worden doorgeschoven' geleverd wordt door onze *bewuste waarneming*." (*Shadows of the Mind*, 1995, p.309). In zekere zin zou je kunnen zeggen dat het werk van Penrose een wanhopige, maar mislukte poging is geweest om deze conclusie te vermijden.

Kwantumfysicus David Bohm benadrukt ook duidelijk de afwezigheid van 'klassieke' materie op het kwantum-niveau. Een andere natuurkundige Robert Oerter schrijft in zijn boek *The Theory of Almost*

Everything (2006): "De wetten van de natuurkunde zeiden dat materie zoals wij die kennen simpelweg niet kan bestaan." (p.59)

Professor Anton Zeilinger (kwantumfysicus, kwantumteleportatie - zie foto) concludeert dat de klassieke opvatting van de materiële wereld "het duidelijk verkeerde idee van een werkelijkheid onafhankelijk van ons" inhoudt. In *Quantum Reality: Theory and Philosophy* (2009), vertelt fysicus Jonathan Allday ons ook

dat er binnen de Kwantumveldtheorie, die zich bezig houdt met de meest fundamentele niveaus van de fysieke realiteit, er geen geest-onafhankelijke materiële substantie bestaat

Henry Stapp (Mathematische fysica en kwantummechanica, Ohio; werkte samen met Pauli en Heisenberg; zie foto) heeft ook consequent gewezen op de zeer onjuiste en gebrekkige aard van simplistische materialistische gezichtspunten als ze beschouwd worden vanuit het perspectief van de kwantumfysica. Sterker nog, hij is heel vernietigend over veel 'geestesfilosofen':

"Geestesfilosofen lijken vandaag gestrand bij minder dan-bevredigende oplossingen voor de problemen van herenen/geest en vrije wil, en de problemen lijken, tenminste op het eerste gezicht, zeer nauw verbonden met hun erkenning van een begrip van de aard van de fysieke wereld dat als onjuist bekend staat, en van de oorzakelijke rol van onze bewuste gedachten daarin." *Philosophy of Mind and the Problem of Free Will in the light van Quantum Mechanics*.

De interessantste uitdrukking hier is 'als onjuist bekend'. Het verbazingwekkende feit is dat de academische filosofische gemeenschap toeziet hoe een groot aantal van haar leden, met name filosofen van de geesteswetenschappen, op flagrante wijze de hedendaagse fysica negeren of fout interpreteren teneinde vanzelfsprekend foutieve 'klassieke' pre-kwantumstandpunten ' te verdedigen, die ruiken naar het wereldbeeld van de late negentiende eeuw. Zoals Stapp heeft opgemerkt:

"De hereniging [van geest en materie in *Kwantum Mechanica*] die door natuurkundigen in de eerste helft van de twintigste eeuw werd bereikt, moet gezien worden als een gedenkwaardige ontwikkeling: het opheffen van de sluier. Het negeren van deze enorme relevante ontwikkeling in de fundamentele wetenschap, en de verkondiging van de geldigheid van het materialisme op basis van een in deze context ontoepasselijke negentiende-eeuwse wetenschap, is een irrationele daad."

Quantum Interactive Dualism p.18

Het bewijs hiervoor vanuit de kwantummechanica is vandaag overweldigend. Desondanks wordt aan materialistische hardhoofden (een passende bijnaam) toegestaan regelmatig de publieke arena te betreden om hun onwetenschappelijke standpunten te verkondigen in naam van de wetenschapsfilosofie, en daarmee het publiek zwaar te misleiden.

Wat zegt de kwantummechanica?

Volgens Stapp "verstoort het bewijs van de kwantumtheorie de hele constructie. Het heeft een aardverschuiving veroorzaakt in onze ideeën over zowel de aard van de werkelijkheid als de aard van onze relatie met deze werkelijkheid die ons omgeeft en ondersteunt..." (*Mindful Universe*, 2007, p.20.) Dus, volgens Stapp, is de geestelijke interactie met de kwantummogelijkheid van het universum datgene wat de fysieke werkelijkheid uit zijn potentiële toestand haalt en in een welbepaalde, actuele realiteit brengt. Met andere woorden, 'objecten' op kwantumschaal komen pas tot volle bestaan ??als ze worden geobserveerd. Zoals de natuurkundigen Bruce Rosenblum en Fred Kuttner hierover botweg zeggen: "Het object was er niet voor u het daar gevonden hebt. Het gebeuren van het vinden veroorzaakte dat het er is." (*Quantum Enigma Wetenschap Encounters bewustzijn*, 2006, p.75) Wat de auteurs graag willen benadrukken, is het essentiële punt dat op het kwantumniveau er geen klassieke stoffelijkheid bestaat. Wat echt bestaat is eerder de **mogelijkheid** voor het ervaren van stoffelijke eigenschappen Dus het rijk van de ultieme materiële werkelijkheid is voor de kwantumtheorie is enigszins *onstoffelijk*: het heeft een spookachtige aard van bestaan die de mogelijkheid biedt van het ervaren van een stoffelijke werkelijkheid (en *ervaringen* manifesteren zich enkel wanneer *bewustzijn* op een of andere manier betrokken raakt). Omdat ervaringen blijkbaar op het kwantumniveau de materiële wereld produceren of openbaar maken, lijkt een implicatie ervan te zijn dat de hele *materiële wereld*, of in ieder geval het *verschijnen* ervan op een of andere manier afhankelijk is van het bewustzijn.

David Bohm noemde de kwantumbasis van de fysieke wereld 'de impliciete orde'. Deze 'impliciete' orde manifesteert zich als de 'expliciete' orde van het geïndividualiseerd bewustzijn en de materiële wereld zoals wij die ervaren. Het cruciale punt hier is dat, ofschoon op het niveau van onze alledaagse werkelijkheid het er sterk en onvermijdelijk op *lijkt* dat er een onafhankelijke, op zichzelf staande stoffelijke wereld bestaat, de kwantumfysica onomstotelijk heeft aangetoond dat dit uiteindelijk niet het geval is, en dat materie de geest nodig heeft om definitief tot bestaan te komen.

Gedurende lange tijd werd de kwantumtheorie beschouwd als een groot mysterie. Vandaag de dag is het nog een groter mysterie waarom Daniel Dennett, of Paul en Patricia Churchland, of vele anderen, "als onjuist bekende" opvattingen over de wereld en dus de hersenen, mogen onderwijzen aan hogescholen en universiteiten.

Wat is Materialisme?

De kwantumtheorie sloopt het materialistische standpunt. Maar om te begrijpen waarom, moeten we duidelijk weten wat 'materialisme' betekent.

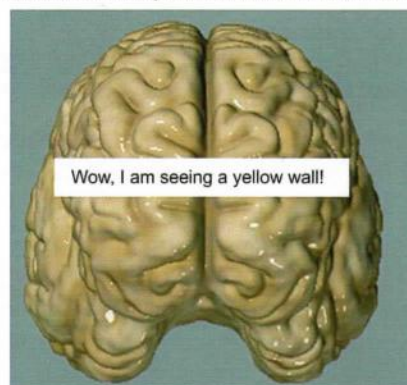
De traditionele materialistische opvatting die voortspuit uit de ideeën van René Descartes (zeventiende eeuw), zegt dat er een wereld bestaat waarvan het 'materiaal' geen mentale eigenschappen heeft en die onafhankelijk is van de geest; dat is de materiële, stoffelijke wereld. Bovendien stelt het materialistische standpunt dat op mysterieuze wijze, dit geestloze spul op een of andere manier erin slaagt om gedachten te produceren. Een opvallende uitspraak over deze visie wordt gegeven door Daniel Dennett: "Een onpersoonlijke, niet-reflecterende, robotachtige, geestloze, kleine restant van de moleculaire machinerie (mechanisme) is de ultieme basis van de werking, en dus de betekenis, en dus ook het bewustzijn, in het universum." (*Darwin's Dangerous Idea*, 1996, p.27).

Het is echter gemakkelijk aan te tonen dat een dergelijke opvatting verkeerd is, precies omdat op het kwantumniveau er geen 'moleculaire machine' bestaat: er is een kwantumveld van materiële mogelijkheden met eveneens een mogelijkheid voor een ervarende geest. De 'moleculaire machinerie' komt pas een beetje verder op de manifestatieschaal van het kwantumterrein tevoorschijn en is dus zeker niet de ultieme basis van alles.

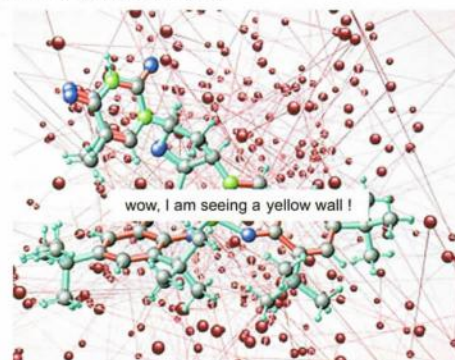
Op het kwantumniveau van analyse bestaan de hersenen uit 99.999...enz % lege ruimte, en een systeem van moleculen, atomen, enzovoort. Maar, zoals Stapp opmerkt, bestaan deze atomaire bestanddelen

niet als onafhankelijke, zelfstandige entiteitjes. Uiteindelijk ontstaan ze uit het kwantumveld van mogelijkheden; en hun verschijning is op een bepaalde manier *afhankelijk van het bewustzijn*. Wanneer we dit allemaal weten (en dit alles is bekend), dan verdwijnt het materialistische beeld van geest-onafhankelijke, wemelende moleculen in een stoffelijk, solied brein. Zoals Stapp zegt: "Zulk een brein bestaat niet; geen hersenen, lichaam, of eender wat in de echte wereld is samengesteld uit die kleine stukjes materie waarvan Newton dacht dat het universum er van gemaakt was." (*Mindful Universe 2007, p.139*). Integendeel, de fysische basis in het brein van de ervaring van bijvoorbeeld het zien van een gele muur verkleint tot een wemeling van een niet-substantieel kwantumveld, zoals de afbeelding toont.

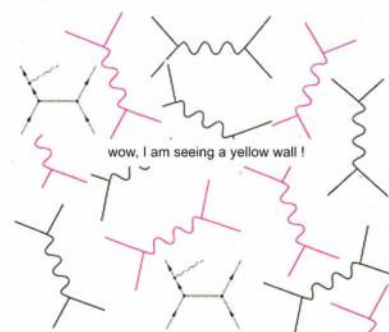
Figuur 1: Schalen van het fysieke bestaan in de hersenen:

Niveau 1: Alledaagse schaal van gehele hersenen, blubberig, maar over het algemeen solide,

Niveau 2: moleculaire schaal, nog steeds ogenschijnlijk solide en welbepaald

Niveau 3: subatomaire schaal, kwanta alleen via gedachten gedefinieerd

Hoewel de ervaringen en denkprocessen zeker afhankelijk zijn van de hogere eigenschappen van het kwantumveld wanneer het georganiseerd wordt in meer vertrouwde materiële structuren, moet het potentiële spul van de kwantumgronden de ultieme bron zijn van zowel de stoffelijke structuren van de wereld als de ervaringen van levende wezens erbinen. Binnen de meest up-to-date kennis van de kwantumtheorie is het absoluut duidelijk dat *alle* schijnbaar materiële structuren en processen, inclusief de hersenen, voortkomen uit niet-substantieel kwantum 'droommateriaal', om een beschrijving door natuurkundige Wojciech Zurek te gebruiken. Met andere woorden, acties van waarneming creëren de materiële werkelijkheid uit de kwantum 'droom' grondstof. Dus Zurek herhaalt het standpunt van Stapp dat activiteiten van het bewustzijn de werkelijkheid produceren vanuit de kwantumpotentialiteit. Dus de kwantumtheorie zegt ons duidelijk dat zelfs het bestaan van een *brein* een gevolg is van geestelijke activiteit op een diepe kwantumbasis van mogelijkheden. Dit betekent dat het materiaal van de hersenen uiteindelijk onstoffelijk is.

Conclusies

De grote Amerikaanse natuurkundige John Wheeler schreef in 2002 'Hoe komt het dat het universum bestaat? Hoe komt het dat wij bestaan? Hoe komt het dat bestaat wat ook maar bestaat?' ... Wheelers antwoord op deze vragen was dat wij het zelf zijn. Wheeler was één van de vele fysici (zoals ook Max Planck) die door het kwantumbewijs gedwongen werden om te accepteren dat het bewustzijn primair is, en dat materie in een bepaalde zin gecreëerd wordt door de werking van de geest in het kwantumrijk. Bewustzijn moet dan een essentiële eigenschap zijn van het kwantumveld, ten minste potentieel. Een dergelijke conclusie heeft onvermijdelijke gevolgen als we kijken naar de situatie van een brein dat, zeg maar, een gele muur observeert. Wij mogen *wensen te* zeggen dat het de wiebelende moleculen en atomen zijn die onze ervaringen en gedachten produceren; maar als we de wetenschap ernstig nemen, zijn wij genoodzaakt om te zeggen dat vanuit een (meer) ultiem oogpunt, probabilistische trillingen (waarschijnlijkheidsgolven) binnen het mogelijke kwantumveld de ultieme bron zijn, en deze trillingen worden omgezet in welbepaalde materie door hun waarneming.

Stapp gaat zover te suggereren dat, omdat de uiteindelijke aard van de kwantumwerkelijkheid enkel geestachtig kan zijn, de kwantumtheorie zinspeelt op een God: "Deze [kwantum] situatie is in overeen-

stemming met het idee van een machtige God die het universum en haar wetten schept om dingen op te starten, maar dan een deel van deze bevoegdheid overlaat aan wezens geschapen naar zijn eigen beeld. ('Minds and Values in the Quantum Universe' in *Information and the Nature of Reality*, Davies, Paul, en Gregersen, Niels Henrik (eds), 2010, p.117).

Deze opvatting wordt geenszins door alle natuurkundigen geaccepteerd. Maar wat wel algemeen wordt aanvaard is dat al jaren geleden door natuurkundigen is aangetoond dat een ruw, simplistisch materialisme onhoudbaar is. Misschien wel de meest geaccepteerde beschrijving onder natuurkundigen van de uiteindelijke aard van de werkelijkheid, is dat ze bestaat uit een soort van 'informatief' kwantumveld dat leidt tot zowel de manifeste, materiële wereld als de ervaringen ervan. Maar een informatief kwantumveld is duidelijk niet substantieel of materieel, tenzij men 'substantieel' of 'materieel' herdefinieert om praktisch het tegenovergestelde te bedoelen van wat deze termen van oudsher hebben betekend.

Aankondiging Symposium

De datum is bekend: 25 maart a.s., en de plaats nog niet, maar Netwerk NDE (voorheen Merkawah) en zijn Vlaamse tegenhanger Limen, hebben het plan een wetenschappelijk symposium te organiseren in het zuiden des lands eind maart of eind april. Er wordt gezocht naar een geschikte locatie in of nabij Eindhoven, of een andere plaats die via openbaar vervoer goed bereikbaar zal zijn.

Wat we al zeker weten, zijn de sprekers (dr. Pim van Lommel, prof. Steven Laureys, prof. Walter van Laack en Rudolf Smit). Pim als NDE-onderzoeker en auteur; Steven als neuroloog-clinicus en onderzoeker van bewustzijn en hersenen; Walter als geneesheerspecialist, NDE-auteur en organisator van het tweejaarlijkse symposium 'Schnittstelle Tod'; Rudolf als mede-auteur van het zeer succesvolle boek in Amerikaanse vertaling: *The Self Does Not Die*. (Nederlandse uitgave: *Wat een stervend brein niet kan*)

Noteer dit in uw agenda of houdt u op de hoogte via de respectievelijke websites:

www.netwerknde.nl

www.bijnadoodervaring.be